

Ibach-festival

Gertrudis Cultuurstichting

Programma kamermuziekconcert 13:00 uur St. Gertrudiskerk

Oscar van Hemel (1892-1981)

Strijkkwartet no.4 (1953)

- Allegro con Spirito
- Tema con variazione
- Grave
- Allegro Gioioso

Gabriel Fauré (1845-1924)
Verlaine

La Bonne Chanson, op 61 (1891), tekst Paul

- Une Sainte en son aureole
- Puisque l'aube grandit
- La Lune blanche luit dans les bois
- J'allais par des chemins perfides
- J'ai presque peur, en verite
- Avant que tu ne t'en ailles
- Donc, ce sera par un clair jour d'ete
- N'est-ce pas ?
- L'Hiver a cesse

MauritsEnsemble Utecht

Peter de Wit – viool

Nynke Lambooy – viool

Dieuke van de Wielen – altviool

Arjen Vredenberg – cello

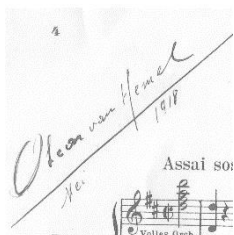
Jan Jongbloed – piano

Met medewerking van:

Gerard Beemster - Bariton

Dit concert is mede mogelijk gemaakt door de Stichting Oscar van Hemel

<http://www.oscarvanhemel.nl/>

Oscar van Hemel 4^e strijkkwartet

Dit strijkkwartet werd in 1953 onder het motto "Ars longa – Vita brevis" ingestuurd voor de internationale compositiewedstrijd voor strijkkwartetten door de stad Luik. Het werd bekroond met de 3^e prijs.

In 1962 werd aan Oscar van Hemel de Prof. Dr van der Leeuwprijs toegekend voor dit strijkkwartet. Het werd opgenomen door het Nederlands strijkkwartet voor het label Philips.

Op 3 Augustus 2017 was het 125 jaar geleden dat de Nederlands-Vlaamse componist Oscar van Hemel geboren is. Van 1914 tot 1949 werkte Oscar van Hemel in Bergen op Zoom, wonende in de Williamstraat 15. De componist heeft een breed scala aan muziek nagelaten, zoals werken voor symfonieorkest, harmonieorkest, kamermuziekensembles, koren en beiaard.

Op zondag 8 oktober 2017 wordt in het Muziekgebouw van de Omroep in Hilversum, Heuvellaan 33, een "Oscar van Hemel Dag" gegeven in het kader van het herdenkingsjaar, waarop verschillende soorten muziek zullen klinken: koorwerken, kamermuziek, orkestwerken.

<http://www.oscarvanhemel.nl/herdenkingsjaar-2017>

Fauré liederencyclus 'La Bonne Chanson'

Fauré heeft de liederencyclus 'Bonne Chanson' gecomponeerd op gedichten van Verlaine. Waar gaan die gedichten over? Ze gaan over de hooggespannen en ook wel naïeve verwachtingen van Verlaine van zijn aanstaande huwelijk met Matilde Mauté.

Hij schreef La Bonne Chanson niet alleen omdat hij verliefd was, hij schreef zijn gedichten ook omdat hij hoopte dat zijn huwelijk hem zou redden uit zijn artistieke zwerversbestaan met dronkenschap en nachtelijke vechtpartijen op straat.

Verlaine was een groot dichter maar hij leidde tegelijk een ongelukkig en onrustig bestaan. Hij was ook bang voor zijn homoseksualiteit. Met zijn gedichten La Bonne Chanson probeert hij een andere weg in het leven in te slaan. Hij bestrijdt er zijn angst voor mislukking mee. Is Verlaine in zijn opzet geslaagd? Ja en nee. Nee, omdat zijn huwelijk al na twee jaar met veel geruzie strandde. Ja, omdat wij hier vandaag wél kunnen genieten van zijn gedichten die op muziek gezet zijn door Fauré.

Tekst Hans Bomhof

<p>1. Une Sainte en son auréole, Une Chatelaine en sa tour, Tout ce qui contient la parole Humaine de grâce et d'amour;</p> <p>La note d'or que fait entendre Le cor dans le lointain des bois, Mariée à la fierté tendre Des nobles Dames d'autrefois;</p> <p>Avec cela le charme insigne D'un frais sourire triomphant Éclos dans des candeurs de cygne Et des rougeurs de femme-enfant;</p> <p>Des aspects nacrés, blancs et roses, Un doux accord patricien: Je vois, j'entends toutes ces choses Dans son nom Carolingien</p>	<p>2. Puisque l'aube grandit, puisque voici l'aurore, Puisqu'après m'avoir fui longtemps, l'espoir veut bien Revoler devers moi qui l'appelle et l'implore, Puisque tout ce bonheur veut bien être le mien,</p> <p>Je veux, guidé par vous, beaux yeux aux flammes douces, Par toi conduit, ô main où tremblera ma main, Marcher droit, que ce soit par des sentiers de mousses Ou que rocs et cailloux encomrent le chemin;</p> <p>Et comme, pour bercer les lenteurs de la route, Je chanterai des airs ingénus, je me dis Qu'elle m'écouterà sans déplaisir sans doute; Et vraiment je ne veux pas d'autre Paradis.</p>	<p>3. La lune blanche Luit dans les bois; De chaque branche Part une voix Sous la ramée... O bien aimée. L'étang reflète, Profond miroir, La silhouette Du saule noir Où le vent pleure. Rêvons, c'est l'heure. Un vaste et tendre Apaisement Semble descendre Du firmament Que l'astre irise... C'est l'heure exquise</p>
<p>4. J'allais par des chemins perfides, Douloureusement incertain. Vos chères mains furent mes guides.</p> <p>Si pâle à l'horizon lointain Luisait un faible espoir d'aurore; Votre regard fut le matin.</p> <p>Nul bruit, sinon son pas sonore, N'encourageait le voyageur. Votre voix me dit: <Marche encore!></p> <p>Mon cœur craintif, mon sombre cœur Pleurait, seul, sur la triste voie; L'amour, délicieux vainqueur,</p> <p>Nous a réunis dans la joie.</p>	<p>5. J'ai presque peur, en vérité, Tant je sens ma vie enlacée À la radieuse pensée Qui m'a pris l'âme l'autre été, Tant votre image, à jamais chère, Habite en ce cœur tout à vous, Ce cœur uniquement jaloux De vous aimer et de vous plaire;</p> <p>Et je tremble, pardonnez-moi D'aussi franchement vous le dire, À penser qu'un mot, qu'un sourire De vous est désormais ma loi, Et qu'il vous suffirait d'un geste, D'une parole ou d'un clin d'œil, Pour mettre tout mon être en deuil De son illusion céleste.</p> <p>Mais plutôt je ne veux vous voir, L'avenir dût-il m'être sombre Et fécond en peines sans nombre, Qu'à travers un immense espoir, Plongé dans ce bonheur suprême De me dire encore et toujours, En dépit des mornes retours, Que je vous aime, que je t'aime!</p>	<p>6. Avant que tu ne t'en ailles, Pâle étoile du matin; _Mille cailles Chantent dans le thym!_</p> <p>Tourne devers le poète, Dont les yeux sont pleins d'amour, _L'alouette Monte au ciel avec le jour!_</p> <p>Tourne ton regard que noie L'aurore dans son azur; _Quelle joie Parmi les champs de blé mûr!_</p> <p>Et fais luire ma pensée Là-bas, bien loin, oh! bien loin! _La rosée Gaîment brille sur le foin!_</p> <p>Dans le doux rêve où s'agite Ma mie endormie encor... _Vite, vite, Car voici le soleil d'or!_</p>
<p>7. Donc, ce sera par un clair jour d'été: Le grand soleil, complice de ma joie, Fera, parmi le satin et la soie, Plus belle encor votre chère beauté;</p> <p>Le ciel tout bleu, comme une haute tente, Frissonnera somptueux à longs plis Sur nos deux fronts heureux qu'auront pâlis L'émotion du bonheur et l'attente;</p> <p>Et quand le soir viendra, l'air sera doux Qui se jouera, caressant dans vos voiles, Et les regards paisibles des étoiles Bien veillamment souriront aux époux.</p>	<p>8. N'est-ce pas? nous irons, gais et lents, dans la voie Modeste que nous montre en souriant l'Espoir, Peu soucieux qu'on nous ignore ou qu'on nous voie.</p> <p>Isolés dans l'amour ainsi qu'en un bois noir, Nos deux cœurs, exhalant leur tendresse paisible, Seront deux rossignols qui chantent dans le soir.</p> <p>Sans nous préoccuper de ce que nous destine Le Sort, nous marcherons pourtant du même pas, Et la main dans la main, avec l'âme enfantine</p> <p>De ceux qui s'aiment sans mélange, n'est-ce pas?</p>	<p>9. L'hiver a cessé: la lumière est tiède Et danse, du sol au firmament clair. Il faut que le cœur le plus triste cède À l'immense joie éparse dans l'air.</p> <p>J'ai depuis un an le printemps dans l'âme Et le vert retour du doux floral, Ainsi qu'une flamme entoure une flamme, Met de l'idéal sur mon idéal.</p> <p>Le ciel bleu prolonge, exhausse et couronne L'immuable azur où rit mon amour. La saison est belle et ma part est bonne Et tous mes espoirs ont enfin leur tour.</p> <p>Que vienne l'été! que viennent encore L'automne et l'hiver! Et chaque saison Me sera charmante, ô Toi que décore Cette fantaisie et cette raison!</p>

<p>1. Iets heiligs heeft haar aureool Een kasteelvrouw hoog in haar toren. Ze omvat in taal al wat menselijk is, gratie heeft en liefde;</p> <p>De hoorn weerklinkt gouden klanken in de verten vanuit de bossen, Trots en teder getrouwd zoals ooit de nobele Vrouwen.</p> <p>Zo onderscheidt zich haar charme glimlachend, met frisse triomf. Bloeiend als een onschuldige zwaan; een bos zoals bij kind en vrouw.</p> <p>De aanblik van een parel, wit en roze Een samenklank, mild en patricisch Dit zijn de dingen die ik zie en hoor in haar Karolingische naam.</p>	<p>2. Omdat de ochtend gloort, de dageraad aanbreekt, Omdat de hoop, die mij ontvlucht was, nu naar mijn Hart is teruggekeerd, dat er om had gesmeekt Omdat al dit geluk zo graag van mij wil zijn.</p> <p>Ja, ik wil, door je mooie ogen vol zacht vuur Geleid, en door je hand waarin mijn hand zal trillen, Recht voortgaan, of mijn weg nu voert door Gods natuur, Of waar de rotsen ons de weg versperren willen.</p> <p>Dan zal ik, om de trage reis wat te verzoeten Een liedje zingen op een kinderlijke wijs; Zij zal blij luisteren, wed ik, op onze route, En eerlijk waar, ik wens geen ander Paradijs</p>	<p>3. Wit maanlicht boven Doorschonen bos; Het dichte lover Laat stemmen los, En fluistering... O lieveling. Diep vijverbed Weerspiegelt stil Het silhouet Van donkere wilg, Waar wind in schreit... 't Is dromentijd. Een weidse vrede, Sereen en teder, Daalt naar beneden Vanuit de hemel Vol sterrenvuur O ragfijn uur.</p>
<p>4. Ik trok over verraderlijke wegen Bedroefd was ik en onzeker Jouw dierbare handen waren mij tot gids Hoe bleek ook de verre horizon er gloorde hoop bij de morgenstond Jouw blik schiep de ochtend</p> <p>Geen geluid, behalve dan zijn sonore stap moedigde mij als reiziger aan. Jouw stem vertelde me: "Ga verder!"</p> <p>Mijn angstig hart, mijn somber hart alleen op de troosteloze weg, huilde; Liefde, bekoorlijke winnaar,</p> <p>Heeft ons in de vreugde verbonden.</p>	<p>5. Het maakt me eigenlijk haast bang , Zo ben ik in de ban gekomen Van de blijde gedachtegang Die mij beving sinds deze zomer, Zozeer woont nu jouw dierbaar beeld In mijn hart dat jou wil behoren, Mijn hart dat nooit zijn lust verheelt Om jou in liefde te bekoren Ik beef (vergeef me wat ik trouw en eerlijk aan je wil vertellen), Omdat één woord, één lach van jou Mij vanaf nu de wet kan stellen;</p> <p>Omdat één blik of één gebaar, Eén woord van jou genoeg zou wezen Om mij in rouw te dompelen, daar Mijn mooiste waan zou zijn genezen.</p> <p>Het liefste wil ik je pas zien, Zou mij een zware toekomst wachten, Van angst en pijn vervuld misschien, In 't licht van mateloos verwachten; Het hoogst geluk zal voor mij zijn Om het mezelf steeds voor te houden, ook als ik weer droefgeestig ben, Ik houd van je en wil je houden.</p>	<p>6. Voordat je weggaat bleke ochtendster - Duizend kwartels zingen te midden van het tijd! -</p> <p>Wend je tot de dichter, zijn ogen zijn vol liefde - De leeuwerik Beklimt de hemel bij dageraad! -</p> <p>Draai je blik, opdat de de vroege ochtend opgaat in 't azuur - Wat een vreugd Tussen de rijpe korenvelden! -</p> <p>Laat mijn gedachten weerschijnen Daar beneden, ver weg, oh! ver weg! - De dauw Blinkt vrolijk over het hooi -</p> <p>Zacht beweegt dit alles in de droom van mijn vriendin, in diepe slaap... - Snel, snel, Want hier is de zon van goud –</p>
<p>7. Het zal een zomerdag vol zonlicht zijn: De zonneschijn die met mijn vreugde heult, Zal jouw liefalligheid tussen satijn En zijde nog liefalliger doen zijn Strakblauwe hemel als een hoge tent, Die met zijn lange plooiën weelderig rilt Naar ons gezicht dat blij en bleek ziet van 't Lang wachten op dit groots geluksmoment.</p> <p>En als de avond valt en zwoele lucht Jouw nachthemd strelen zal als in een spel, Zullen de sterren met sereen gezicht Mild glimlachen naar het getrouwde stel..</p>	<p>8. Is het niet? Blij en langzaam gaan we bescheiden de Weg die ons glimlachend de Hoop toont, Met lichte zorg of we hem zien of negeren.</p> <p>Afgezonderd door de liefde als in een donker bos, Ademen onze harten vreedzame tederheid, Twee nachtegale die zingen in de avondschemer.</p> <p>Onbezorgd over wat ons te wachten staat Lopen wij toch in gelijke tred Hand in hand, onbevangen is onze ziel</p> <p>Bij beiden, in onbekommerde liefde, is het niet?</p>	<p>9. De winter is voorbij: het licht is mild en danst, vanaf de grond tot aan de heldere hemel. Zelfs het meest verdrietige hart moet zwichten voor de immense vreugd' die uitwaaiert in de lucht</p> <p>Sinds een jaar heerst de lente in mijn ziel en de terugkeer van de groene, zachte bloeiemaand, Zoals vlammen van vuur elkaar overstelpen Zo stapelt zich ideaal op ideaal.</p> <p>De blauwe hemel verlengt, verheft en bekroont 't onwankelbaar azuur waar mijn liefde lacht Het seizoen is goed, mijn deel is goed. Al mijn verwachtingen raken eindelijk vervuld.</p> <p>Laat de zomer komen! Laat Herfst en winter wederkeren! En elk seizoen Zal mij bekoren. O Jij! Die tooit deze verbeelding vol van zin.</p>

De gedichten met de nummers 2, 3, 5 en 7 zijn vertaald door Peter Verstegen, de overige zijn vertaald door Hans Bomhof